

Impressie Platform Monumententoezicht 30 november 2022

Thema: Brandpreventie, energietransitie, risico's en de praktijk van monumenten

In de monumentale kerk in Utrecht verzamelden circa 70 toezichthouders, vergunningverleners en belangstellenden van gemeenten, veiligheidsregio's, steunpunten en andere organisaties voor het Platform Monumententoezicht. De bijeenkomst is georganiseerd door Stichting ERM in samenwerking met de Federatie Grote Monumentengemeenten (FGM) en de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht.

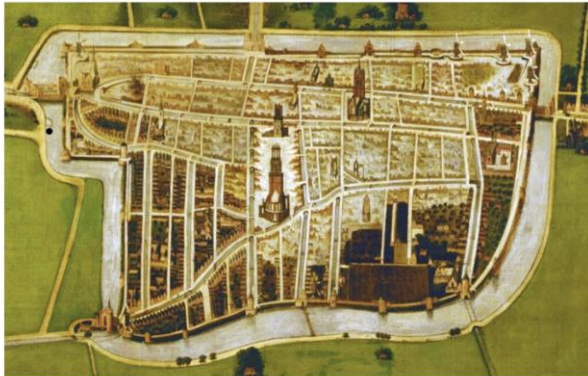

*Dagvoorzitter Wico Ankersmit (Vereniging Bouw en Woningtoezicht) trapt de bijeenkomst af.
Foto: Stichting ERM*

Inleiding thema: Brandpreventie is van alle tijden

Geïnspireerd door twee boeken en historische voorbeelden neemt Henk Jansen van de FGM ons mee in voorbeelden waarin brandgevaar en -preventie door eeuwen heen een thema is. De brand in Delft in 1536 bijvoorbeeld, maar ook hoe onderhoudswerk aan de Nieuwekerk in Amsterdam in 1645 zorgde voor een desastreuze afloop. Hij sluit af met voorbeelden hoe preventie zich door de jaren heen zich heeft ontwikkeld, zoals harde daken, brandschermen, compartimenteren en bliksemafleiders.

Brandpreventie is van alle tijden

- Brandgevaar en brandpreventie, korte historische schets
- Gevaar bij verwarmen
- Gevaar bij koken/ bakken
- Gevaar bij productie van m.n. aardewerk, dakpannen, bakstenen en metalen
- Maatregel op grote schaal: uitplaatsen

< Delft na de brand van 1536

Wat zijn nieuwe risico's in brandveiligheid en regelgeving met de energietransitie van monumenten?

Johan van der Graaf van het NIPV deelt zijn ervaring als onderzoeker/adviseur op het thema. Hij gaat in op de volgende onderwerpen:

- Het evenwicht beschermen van het monument versus het beschermen van personen
- Monumenten en bouwregelgeving
- Energietransitie en monumenten

Schijnbare tegenstelling ?

- ▶ Brandweer:
 - ▶ “monumentenadviseurs hebben geen oog voor de brandveiligheid”
 - ▶ “het mag niet van monumentenzorg”
- ▶ Monumentenadviseurs:
 - ▶ “de brandweer heeft geen oog voor bijzondere status van monumenten
 - ▶ “het moet van de brandweer”

Daarbij komen risico's, aandachtspunten aan de orde. Hij staat stil bij de schijnbare tegenstelling tussen brandweer en monumentenadviseurs. Hoe kunnen verschillende uitgangspunten met elkaar worden verbonden? Ook de energietransitie is in deze tijd een

steeds belangrijker vraagstuk, omdat we nieuwe en andere risico's in huis halen met nieuwe bouwmaterialen, bouwmethodes en nieuwe energiebronnen/installaties. Met voorbeelden laat hij de impact op de veiligheid zien en welke uitdagingen dit met zich meebrengt, ook binnenstedelijk. Hij sluit af met praktische tips en maatregelen die toezichthouders per direct kunnen benutten.

Interview met RCE en publiek

Dan volgt er een interactief gesprek met de zaal. Renate van Leijen gaat samen met Wico Ankersmit en de veelal gemeentelijke toezichthouders en adviseurs in dialoog. Bewust zijn van brandgevaarlijke situaties en wat dit betekent voor het handelingsperspectief van de veiligheidsregio. Als specialist Veilig Erfgoed bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed licht Renate de reikwijdte van veilig erfgoed toe. Het gaat niet alleen om brand, maar denk ook aan waterschade of funderingsschade mede door klimaatverandering. Als adviseur RCE is zij in niet alleen betrokken als het misgaat: juist aan de voorkant van het proces - brandpreventie (planvorming) toont de RCE toegevoegde waarde door mee te denken hoe het misgaan zo goed mogelijk kan worden voorkomen. Incidenten worden bijgehouden en kennis wordt hierover gedeeld. Zo ook de poster ['Brandveiligheid in kerken'](#) die in samenwerking met Donatus is opgesteld. Op de vraag aan het publiek hoe het contact verloopt met de brandweer/veiligheidsregio wordt wisselend geantwoord. Waar de ene gemeente juist hier een partner vindt die meedenkt, ervaart een andere gemeente dit helemaal niet of nauwelijks.

Brandpreventie van kerken in de binnenstad. Risico's en tips voor toezichthouders

Onder het motto "verzekeren voorkomt geen schade" gaan Dennis Spaen en Eric van Grieken van verzekeraar Donatus in op hoe tijden veranderen en impact heeft op het religieus erfgoed en het risicobewustzijn. Met praktijkvoorbeelden wordt duidelijk hoe kans op schade door menselijk handelen – veelal onbewust – verkeerd uitpakt. Van afvalbakken en -containers van brandbaar materiaal in relatie tot een sigaretje roken op het toilet. Deuren open laten staan in een compartiment omdat dit de doorgang voor horeca-bediening bespoedigt (en daarmee ook de brand). "Het lijkt zo logisch, maar in de praktijk komt de verzekeraar dit vaak tegen."

Afvalbakken en -containers

Praktijkcase: omgang brandveiligheid tussen huurder en eigenaar van een monument

Wico Ankersmit van Vereniging Bouw- en Woningtoezicht laat langs een tijdlijn zien hoe vanaf 1870 de monumentale molen in Vaassen zich ontwikkelt naar een draaiend middelpunt sinds 2012 met een koffie- en theeschenkerij en een ambitieuze ondernemer vanaf 2014. Brandveiligheid en -preventie is van alle tijden, blijkt ook hier van kracht: maar kan ook een punt van discussie en onenigheid worden tussen huurder en eigenaar. Zo ver zelfs dat er een rechter aan te pas moet komen. Hoe dit gaat aflopen is nog niet duidelijk omdat de zaak nog loopt. Het toont wel aan hoe ingewikkeld de praktijk kan zijn.

Wilt u de sheets nog eens rustig nakijken. [Bekijk hier de PDF.](#)